

de broekelei

te keerbergen

vluicht, het verval van de Broekelei begonnen. De omringende landduinen zijn uitgezaveld, verkaveld en bebouwd, alleen de Nevelenberg (de hoogste) is nog intact. Op de getuigenheuvel in het hart van de Broekelei is een verkaveling gepland en uitgevoerd. Veel

Ten zuidwesten van de Keerbergse dorpskom is de Broekelei gelegen. Deze oude Dijlemeander met een oppervlakte van circa 100 ha is ten westen, noorden en oosten omsloten door een rij merkwaardige landduinen. Ten zuiden is de Dijlevallei gelegen. De Spuibek, die er met twee armen doorheen loopt, mondt uit in de Dijle.

De Spuibek

Geschiedenis

De ontginning door de mens is zeer langzaam verlopen. Op de Ferraris-kaarten (1771-1777) is geen enkel huis in de Broekelei te vinden. Slechts enkele hoeven waren aan de randen gelegen en hadden een deel van het gebied in gebruik.

Rond de eeuwwisseling werden, aan de oever van de oostelijke arm van de Spuibek, drie vijvers gegraven voor turfwinning, later werd er vlas groot. Ondertussen zijn ze echter vele tientallen jaren met rust gelaten. Errond is een boeiend botanisch en ornithologisch leven ontstaan. Na de tweede wereldoorlog is, tesamen met de stads-

vijvertjes zijn gegraven langsheen de noord-westarm van de Spuibek. Het verlaten van de grond door de landbouwers heeft verruiging tot gevolg gehad en als klap op de vuurpijl worden de afvalwaters van het dorpscentrum door de Spuibek naar de Dijle gevoerd. De beek is erg vervuild: getuige daarvan de liesgrasvegetaties aan de bovenloop.

Deze hooilanden komen regelmatig blank te staan

Op het gewestplan kreeg de Broekelei de bestemming : recreatiegebied, bosgebied, woonpark, landbouwgebied en woonuitbreidingsgebied !

Behoud

Als je al het voorgaande leest zal je denken dat de Broekelei waardeloos en verloren is.

Verloren is ze niet omdat het gemeentebestuur zich realiseert dat er in Keerbergen geen ander echt natuurgebied van enige omvang overblijft. Bovendien is er een klasseringsonderzoek gaande terwijl de bevolking ingelicht wordt waarom dit gebied moet behouden blijven.

Dat de Broekelei nog steeds waardevol is, en enorme potentiële mogelijkheden bezit, wordt door de bestaande situatie bewezen.

Eenzijds heeft de mens in de voorbije eeuwen het gebied zeer gediversifieerd (zeer kleine percelering met weiden, akkers, struwelen, bossen en moerassen). Anderzijds tref je er bodemtypes aan van zeer droog tot zeer nat. Ook

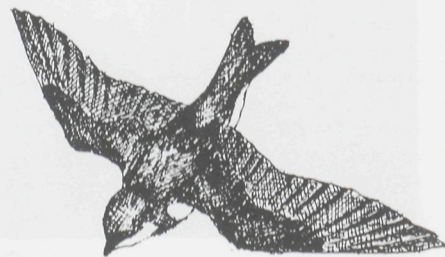
profiteert Keerbergen, dat in het Vlaams plantengeografisch district gelegen is, van de nabijheid van het Brabants en Kempens district.

In de oudere vijvers heeft zich een plantenleven ontwikkeld met o.a. Gele Plomp, Waterlelie, Drijvend en Krulfonteinkruid, Drijvende Waterweegbree en Kikkerbeet. In de vrij zuivere afvoersloten zijn Waterviolier en Sterrekroos aspectbepalend. In de onmiddellijke omgeving van het water worden Tandzaad en Duizendknoopsoorten aangetroffen maar o.a. ook Bosbies, Glidkruid, Wateraardbei, Adderwortel en Melkeppe. Gevlekte Orchis en Bosorchis, Egelboterbloem en Knolsteenbreek komen in de vochtige schrale hooilanden voor.

Op de droge gronden vind je Zandblauwtje, Reigersbek, Klein Tasjeskruid en Grasklokje. De bossen en struwelen zijn verspreid over heel wat percelen. Wilgenstruwelen met o.a. Kraak- en Grauwe Wilg wisselen af met Elzen — Essenbroekbos. Dennenaanplant heeft gelukkig niet alle Eiken-Berkenbos verdrongen.

In de kruidlaag ervan komen o.a. :

Koningsvaren, Dalkruid, Heksenkruid, Moerasvioltje en Rankende Helmbloem voor. Een zeer vreemde en boeiende vegetatie heeft zich (vermoedelijk door menselijke tussenkomst) ontwikkeld langsheen een veldweg met sloot. Je vindt er Kalmoes, Absintalsem, Grote Pimpernel en Hartgespan. Na anderhalf jaar bevat de soortenlijst van het gebied 375 planten.

Oeverwaluw

Ook op ornithologisch gebied valt er heel wat te beleven. Bij de vijvers en in de oevervegetaties broeden Meerkoet, Eend, Waterhoen, Sprinkhaanrietzanger en (vermoedelijk) IJsvogel.

In weiden en akkers vind je Kievit, Patrijs, Witte en Gele Kwikstaart.

In bossen, struwelen en bomenrijen zijn broedgevallen gemeld van Grauwe Klauwier, Grote en Kleine bonte Specht, Ransuil en Steenuil. Blauwe Reiger en Buizerd zijn regelmatige bezoekers van het gebied.

Momenteel vermeldt de inventaris : 58 zekere, 4 waarschijnlijke en 7 mogelijke broedvogelsoorten.

Motieven voor het behoud van de Broekelei zijn er uiteraard genoeg en volgens ons zou een klassering van het gebied logisch zijn. Dit sluit evenwel extensieve recreatie niet uit.

De Keerbergse milieugroep heeft heel wat aan de Broekelei te danken, want het is dank zij de studie erover en de actie errond dat de groep een sterke stimulans kreeg. Het studiewerk is vervat in twee werken :

- De Broekelei, een landschapsecologische studie en planmatige schets door Rudy Nijs en Milieugroep Keerbergen. (I)
- Broekelei met Liefde door Milieugroep Keerbergen. Dit werkje is meer vulgariserend met o.a. bijdragen over de plaatselijke geschiedenis, poëzie, tekeningen, een wandeling en een beschrijving van de actuele en potentiële plantengemeenschappen. (II)

Deze studies tellen ongeveer 50 blz. en zijn te verkrijgen bij de groep tegen de prijs van 150 fr. (afzonderlijk) of 250 fr. (beide studies), door storting op girorekening 785-5202623-33 van Milieugroep Keerbergen, met vermelding "Broekelei I en/of Broekelei II".

Marcel Vervloet
Bakestraat 27
2850 Keerbergen

Oecologisch Wegbermbeheer een feit

De laatste maanden is er heel wat te doen geweest rond het wegbermbeheer. Allerlei groeperingen, waaronder N 2000, hebben zich daadwerkelijk ingezet voor de omschakeling van een banaal maai-beheer tot een oecologisch verantwoord beheer waardoor er een bloemrijke berm ontstaat. (zie ook het artikel verschenen in Natuurrezervaten 80/1).

Natuurlijk bleven deze akties niet beperkt tot het geven van ruchtbaarheid rond deze zaak. Ook werd er onder impuls van de vereniging druk achter de schermen gewerkt. Op 29 september jl. keurde de Vlaamse Executieve een voorstel voor een deskundig oecologisch wegbermbeheer goed. Deze beslissing is van toepassing vanaf volgend maaiseizoen.

Deze beslissing zal ter kennis gebracht worden aan provincies en gemeenten.

Aktiviteiten F.I.R. in 1979-80. (Fonds voor instandhouding van de Roofvogels)

Dank zij de opbrengst van de sticker- en posterverkoop en de voordrachten kon tijdens het voorbije werkingsjaar de steun gegeven worden aan de volgende projecten :

1. Bewaking van een horst van de Slechtvalk in de Vogezen.
Dag en nacht werd vanaf 15 maart tot 15 juni een Slechtvalkennest bewaakt tegen het roven van de jongen door valkeniers. Deze aktie werd beloond door het uitvliegen van 2 jongen. Het was meteen het eerste geslaagde broedgeval sinds 6 jaar.
2. Bescherming van de laatste Monniksgieren van Mallorca.
Steun werd gegeven aan een propaganda- en vormingsaktie om de laatste 2 broedparen van de Monniksgieren op het eiland te beschermen.

3. Bescherming van de Visarend op Menorca.

Op dit eiland in de Balearen broeden nog 2 paar Visarenden. Om deze te beschermen wordt een informatie- en propagandakampagne gestart.

4. Bescherming van de Gieren op Sardinië.

Er werd financiële steun verleend voor het instandhouden van 3 voederplaatsen voor de Gieren op Sardinië.

5. Bescherming van de Valken in Tunesië.

Deze steun had een tweeledig doel :

- leveren van propaganda- en vormingsmateriaal voor een sensibilisatie-aktie.
- bewaking van de nesten van de Lannervalk en de Slechtvalk.

De 10.000 leden van Natuur- en Vogelreservaten zijn er, weliswaar iets later dan begin 1979 was vooropgesteld, maar daarom niet minder bemoedigend. 10.000 mannen, vrouwen, jongeren die de vereniging nog meer kunnen laten groeien, die het natuurbehoud een broodnodig steuntje in de rug kunnen geven ... door een nieuw lid te werven : een vriend, een kennis, een familielid. Een nieuw lid betekent naast geldelijke steun ook een blijk van vertrouwen in het werk van de vereniging en een aanmoediging voor de talrijke vrijwilligers die zich voor het natuurbehoud inzetten.

Zoals M. Becuwe het in zijn artikel "omzien in verwondering" in het vorig nummer van "Natuurrezervaten" uitdrukt heeft een slagvaardige vereniging op dit ogenblik een nulletje meer nodig achter die 10.000, wil ze op ruime schaal het hoofd bieden aan de steeds verdergaande aftakeling van de natuur in dit land.

Ledenbijdragen kan u storten via rekeningnummer 000-0083431-11 van B.N.V.R.